

Business Debate on TV	
Thursday:	19:15 new 22:30
Saturday:	8:15 15:15 18:15
Tuesday:	10:15 21:00 <small>night repeat</small>

“ဒီဗွီဘီ စီးပွားရေးဒီဘိတ်” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗွီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗွီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

ဒီတပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့
 “ ပဋိပက္ခတွေကြား ထဲက ရရိုင် စီးပွားရေး ဘယ်လဲ?”
 ဖြစ်ပါတယ်။

**အမှတ် - ၄၅၄၊ ဂုလွာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့် ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။**

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ၊ အကြံပေးလိုတာ၊ မေးမြန်းလိုတာရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း
 ဖုန်းနံပါတ် **+၉၅၉၄၅၉၀၆၅၉၄၀** နဲ့ debate@dvb.no
 ကိုဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပါတယ်။

ပဋိပက္ခတွေ့ကြား ထဲက ရခိုင် စီးပွားရေး ဘယ်လဲ (ယမင်းမြတ်အေး)

မြန်မာနိုင်ငံမှာ စီးပွားရေးတိုးတက်လာနိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်းတွေ ရှိနေပေမယ့်လည်း လက်ရှိ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အကြမ်းဖက်မှုတွေဟာ စီးပွားရေးအတွက် အကြီးမားဆုံး အန္တရာယ်ဖြစ်လာနိုင်တယ်လို့ အရှေ့တောင် အာရှဒေသဆိုင်ရာ ထိပ်တန်း အကြံပေးကုမ္ပဏီဖြစ်တဲ့ Asia Group Advisors ကညွှန်ကြားရေးမှူး Romain Caillaud က CNBC သတင်းဌာနကို မကြာမီက ပြောကြားသွားခဲ့ပါတယ်။

အထူးသဖြင့် ပြည်ပနဲ့ တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်နေတဲ့ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွား လုပ်ငန်းနဲ့ ကုန်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းတွေကို သွားပြီးရိုက်ခတ်နိုင်တဲ့အကြောင်း၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမယ့် စစ်တွေ ရေနက် ဆိပ်ကမ်း နဲ့ ကုလားတန်မြစ်ကြောင်း စီမံကိန်း၊ တရုတ်ပါဝင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမယ့် ကျောက်ဖြူ အထူးစီးပွား ရေးဖန် နဲ့ ရေနက်ဆိပ်ကမ်း စီမံကိန်းတွေဟာ အမျိုးသား အကျိုးစီးပွားအတွက် စနစ်တကျ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရင် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွက် အပြောင်းအလဲကိုဖော်ဆောင်ပေးမယ့် စီမံကိန်းတွေဆိုပေမယ့် လက်ရှိဖြစ် ပေါ်နေတဲ့ အကြပ်အတည်းတွေဟာ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ထိခိုက်စေမယ့် အကြောင်းရင်းတွေ ဖြစ်လာမှာ ကို စီးပွားရေး ပညာရှင်တွေက စိုးရိမ်ကြပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်က ရရှိထားတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေအရဆိုရင်တော့ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ် ဧပြီ ၁ ရက်မှ စက်တင်ဘာအထိ ခြောက်လအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပမာဏ ဒေါ်လာ ၄ ဒသမ ၃ ဘီလျံကျော် ဝင်ရောက်ထားပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအနေအထားဟာ ယခင်နှစ် ကာလတူထက် ဒေါ်လာသုံးဘီလျံကျော် ပိုမိုဝင်ရောက်တဲ့ အနေအထားဆိုပေမယ့် ပေါ်ပေါက်နေတဲ့ ပဋိပက္ခတွေကြောင့် နောက်ပိုင်းမှာ ကျဆင်းသွားနိုင်တဲ့ အန္တရာယ်တွေလည်းရှိနေပါတယ်။

ရေနက်ဆိပ်ကမ်းနဲ့ ပိုက်လိုင်းစီမံကိန်း

ရခိုင်ဒေသမှာရင်းနှီးမြှုပ်နှံဖို့စိတ်ဝင်စားကြတာကတော့တရုတ်နဲ့အိန္ဒိယနိုင်ငံတွေဖြစ်ပါတယ်။ တနည်းအားဖြင့် ဒီနိုင်ငံကြီးနှစ်နိုင်ငံအတွက် ရခိုင်ဒေသဟာ မဟာဗျူဟာမြောက်ဒေသတစ်ခုဆိုရင် မှားမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်လည်း တရုတ်နိုင်ငံက ယခင်အစိုးရလက်ထက်ကတည်းက ဦးစွာထိုးဖောက်ဝင်ရောက် ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥပမာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂ ဒသမ ၄၅ ဘီလျံတန်ဖိုးရှိ ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ကျောက်ဖြူမြို့နယ် မဒေးကျွန်းကနေမြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းကိုကန့်လန့်ဖြတ်ပြီး တရုတ်နိုင်ငံယူနန်ပြည်နယ်ကိုဆက်သွယ်ထားတဲ့ ရေနံနဲ့ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ပိုက်လိုင်းဟာ ဆိုရင်လည်း တရုတ်နိုင်ငံရဲ့မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံကိန်းတစ်ခုလို့ ပြောရမှာပါ။ ဒီစီမံကိန်း ကြောင့်လည်း တရုတ်နိုင်ငံအနေနဲ့ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသက ရေနံစိမ်း တင်သွင်းဖို့ အတွက် အဓိကလမ်းကြောင်း တစ်ခုကိုဖော်ဆောင်သွားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

နောက်တစ်ခုကတော့ ကျောက်ဖြူ အထူးစီးပွားရေးဇုန်နဲ့ ရေနက်ဆိပ်ကမ်းပါ။ ဇုန်ဧရိယာ အနေနဲ့ မြေဧက ၄ ထောင်ကျော် အသုံးပြုခွင့်ရထားတာဖြစ်ပြီး တရုတ်နိုင်ငံပိုင် CITIC Group Corporation ဦးဆောင်တဲ့ လုပ်ငန်းစုက တင်ဒါ အောင်ထားပြီးဖြစ်ပါတယ်။

အလားတူပဲ တရုတ်နဲ့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေရဲ့ ကုန်သွယ်ရေးနဲ့ အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံကိန်းတွေအရ ချိတ်ဆက်နိုင်ဖို့ ရည်ရွယ်ထားတဲ့ OBOR (One Belt One Road) မဟာဗျူဟာစီမံကိန်းမှာဆိုရင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံဟာ အချက်အချာကျတဲ့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း တရုတ်နိုင်ငံက ရခိုင်ဒေသမှာ အများအပြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားတာလို့ ယူဆလို့ ရပါတယ်။ လက်ရှိအခြေအနေမှာတော့ တရုတ်ဟာ ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွား နေသော ဒေသမှာ ငွေကြေးမြောက်မြားစွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားနိုင်ပြီးသားဖြစ်နေပါပြီ။

အမြင်နှစ်မျိုး

ဒီနေရာမှာ တရုတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အမြင် နှစ်မျိုးဖြစ်နေပါတယ်။ တစ်မျိုးကတော့ လက်ရှိ အကြပ် အတည်းဖြစ် နေတဲ့ဒေသတွေဟာ တရုတ်စီမံကိန်းတွေအတွက် အဖိုးတန် မြေတွေဖြစ်လာမှာမို့ တရုတ်က ကစားတာလို့ မြင်တဲ့အမြင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ ဒေါ်လာ ကိုးဘီလျံ တန်ဖိုးရှိ တဲ့ ကျောက်ဖြူ ရေနက်ဆိပ်ကမ်းနဲ့ စီးပွားရေးဇုန် စီမံကိန်းပါ။ တကယ်တော့ ကျောက်ဖြူ ဟာ မကြာသေးခင်က အကြမ်းဖက်မှုတွေ ဖြစ်ပွားရာ နေရာရဲ့ တောင်ဘက်မှာရှိနေပါတယ်။

နောက်တစ်ခုကတော့ လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ပဋိပက္ခတွေကြောင့် တရုတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေကိုယ်တိုင် မျက်ခမ်း လှုပ်နေတယ်ဆိုတဲ့ အမြင်ပါ။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်နဲ့ ၂၀၁၄ ခုနှစ်အကြားမှာ စစ်အစိုးရ အုပ်စိုးနေတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားတဲ့ တရုတ်နိုင်ငံရဲ့ ပမာဏဟာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၅ ဘီလျံကျော် ရှိနေပြီး သတ္တုတွင်းနဲ့ စွမ်းအင် ကဏ္ဍတွေမှာ အများ ဆုံးဖြစ်နေတာတွေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အနေအထားတွေကို ကမ္ဘာကလည်းအာရုံစိုက်နေကြသလို ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ ကိုယ် အသီးသီးဝေဖန်နေကြတာလည်းရှိပါတယ်။ ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ အခုလို အကြမ်းဖက် မှုတွေ ဆက်လက်ဖြစ်ပွား နေမယ်ဆိုရင် IS လို အကြမ်းဖက်အဖွဲ့ တွေ အနေနဲ့ အရှေ့တောင်အာရှမှာ ခြေကုပ်စခန်း ရရှိသွားနိုင်တယ်လို့ ဩစတြေးလျ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂျူလီဘစ်ရှော့က အောက်တိုဘာ ၁ ရက်က သတိပေးခဲ့တာ ရှိပါတယ်။ ဒါနဲ့ဆက်စပ်ပြီး လေ့လာသူအချို့ကတော့ အကြမ်းဖက် သမားတွေဟာ မြန်မာနိုင်ငံကိုသာမက တရုတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေကိုပါ ပစ်မှတ်ထားနေပြီဆိုတဲ့ အမြင်လည်းရှိနေပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကတော့ မြန်မာနိုင်ငံ၊ ရခိုင်ပြည်နယ်အရေးကို စွန့်ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းအနေနဲ့ ပြဿနာပိုကြီး ထွားစေမယ့် ဝေဖန်ပြစ်တင်မှုတွေ တွန်းအားပေးနေမယ့်အစား မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လူမျိုးရေး အရှုပ်အရှင်တွေကို နားလည်ပေးဖို့နဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်အရေးကို မျှမျှတတ မြင်ကြဖို့လိုတယ်လို့ စင်ကာပူနိုင်ငံမှာ ဒီဇင်ဘာ ၂ ရက်နေ့ က Channel NewsAsia နဲ့ တွေ့ဆုံမေးမြန်း ခန်းမှာပြောကြားသွားခဲ့ပါတယ်။

ရခိုင်ပြည်နယ်ဟာ သဘာဝရင်းမြစ်တွေ ရှိပေမယ့်လည်း မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အဆင်းရဲဆုံး ပြည်နယ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး လူဦးရေရဲ့ ၇၈ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကတော့ ဆင်းရဲမွဲတေမှု သတ်မှတ်ချက်မျဉ်း (Poverty line) အောက်ကိုရောက် နေသူတွေ ဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရခိုင်ပြည်နယ်မှာအနာဂတ်ရှိသေးရဲ့လား၊ ရခိုင်ပြည်နယ်ရဲ့ အနာဂတ်နဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အနာဂတ် ဘယ်လောက်ဆက်စပ်နေလဲ။ ဘယ်လို ရှေ့ဆက်မလဲဆိုတာ ဒီတစ်ပတ် DVB စီးပွားရေး ဒီဘတ်မှာဆွေးနွေးသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။